

04.11.2020

Asia

Päätös BEAM-ohjelman kehittävän evaluoinnin “Developmental Evaluation of Business with Impact (BEAM)” (2015-2019) suositusten toimeenpanosta

Päätöksen sisältö:

Evaluointi kohdistui Business Finlandin ja ulkoministeriön yhteiseen, viisivuotiseen Business with Impact (BEAM) -ohjelmaan. Ohjelman tavoitteena on ollut yritysten liiketoiminnan edellytysten parantaminen kasvavilla ja kehittyvillä markkinoilla, kestävästä kehityksestä tukevien innovaatioiden nostaminen yritysten tietoisuuteen sekä monimuotoisen innovaatioyhteistyön rakentaminen suomalaisten ja ulkomaisten kumppanien välille. Yritysten lisäksi ohjelma on suunnattu mm. kansalaisjärjestöille, tutkimusorganisaatioille, yliopistoille ja ammattikorkeakouluille.

BEAMin kehittävän evaluoinnin tavoitteeksi asetettiin tiedon tuottaminen ohjelman edistymisestä sekä oppimisen mahdollisuuksien tarjoaminen jo ohjelman aikana. Evaluoinnin tehtävänä on ollut ohjelman johdon tukeminen sekä välittömästi toteutettavissa päätöksissä että tulevaisuuteen suuntaavissa pitkän tähtäimen linjauksissa. Lisäksi tavoitteena on ollut tuottaa arviointitietoa ja oppeja uuden ohjelman suunnitteluun.

BEAM -ohjelman kehittävän evaluoinnin loppuraportti julkaistiin joulukuussa 2019. Se sisälsi suosituksia ohjelman edelleen kehittämiseksi. BEAM ohjelmaa ei enää jatketa, mutta sen seuraaja on Business Finlandin organisaatiossa sijaitseva Developing Markets Platform (DevPlat) –palvelualusta, jonka hallintointiin, toteutukseen ja rahoitukseen ulkoministeriö osallistuu.

Evaluoinnin tuloksia sovelletaan etenkin DevPlat –palvelualustan suunnitteluun ja kehittämiseen. Näin varmistetaan, että BEAM –ohjelman tulokset ja opit sisällytetään uuden alustan toimintaan. Uusi palvelualusta vahvistaa yrityksille ja muille toimijoille suunnattuja palveluita tavoitteena edistää aiempaa vaikuttavampia kestävästä kehityksestä mukaisia yritysveltoisia hankkeita kehittyville markkinoilla.

Evaluoinnin suositusten mukaiset toimenpiteet esiteltiin kehityspoliittisessa ohjausryhmässä (KEPO:ssa) 24.6.2020. KEPO –ohjausryhmän keskustelu on huomioitu päätösesityksessä. Evaluoinnin suosituksia on käsitelty myös 2.10.2020 pidetyssä KEO:n ja TUO:n välisessä kokouksessa. Business Finland on osallistunut johdonvastineen laadintaan.

Päätetään, että BEAM –ohjelman kehittävän evaluoinnin 2015–2019 pohjalta ryhdytään seuraaviin toimenpiteisiin:

1) Johtamis-, rahoitus- ja palvelumallin kehittäminen

- DevPlatin johtoryhmän toimintaa ja kokoonpanoa uudistetaan verrattuna BEAM:n johtoryhmään, siten että sen rooli strategisessa ohjauksessa vahvistuu. Tavoitteena on eri rahoitusinstrumenttien joustava yhteensovittaminen sekä maa- ja aluetason näkökulman varmistaminen johtoryhmässä.

- Keskeinen osa DevPlatia on yrityksille ja muille kumppaneille tarjottavat palvelut. DevPlatissa palvelumallia kehitetään ja vahvistetaan. Tähän sisältyy yhteistyön tiivistäminen Finnpartnershipin kanssa etenkin hankkeiden valmisteluvaiheessa. Maatason palveluita vahvistetaan etenkin maissa, joissa sekä ulkoministeriö että Business Finland ovat edustettuina.
- Rahoitusmallia uudistetaan DevPlatissa. DevPlatin rahoitusmallissa ODA-rahoitusta hyödynnetään strategisemmin siten, että se täydentää Business Finlandin myöntämää rahoitusta ja kohdistuu etenkin paikalliseen yhteiskehittämiseen ja pilotointiin.

2) Kansalaisjärjestöjen ja kumppanimaiden osallistumisen vahvistaminen

- DevPlatissa hyödynnetään Finnpartnership -ohjelman olemassa olevaa rahoitusmallia kansalaisjärjestöjen toiminnan rahoittamiseksi. Finnpartnershipin antaman tuen ehtoja uudistetaan siten, että järjestöt voivat hakea rahoitusta tukitoimintohankkeisiin, jotka liittyvät DevPlatista rahoitettuihin yrityshankkeisiin.
- DevPlatin ODA-kelpoisen rahoituksen kriteerit luodaan siten, että ne soveltuvat kohdemaissa tapahtuvaan yhteiskehittämiseen paikallisten kumppanien kanssa.

3) Ohjelmataso yhteistyömahdollisuuksien monipuolistaminen

- DevPlatissa otetaan käyttöön palvelualustamuotoinen toimintamalli, joka mahdollistaa joustavan yhteistyön eri toimijoiden kanssa.
- Ulkoministeriö tukee DevPlatin toimintaa luomalla yhteyksiä etenkin kansainvälisiin rahoittajiin ulkoministeriön verkostojen kautta. Ulkoministeriössä laaditaan DevPlatia koskeva sisäinen ohjeistus, jossa määritellään työnjako ja koordinoitavastuu ulkoministeriössä.

4) Hankevalintojen ja seuranta- ja evaluointijärjestelmän kehittäminen

- DevPlatissa valintakriteereitä uudistetaan siten, että kehityspoliittiset periaatteet ja tavoitteet huomioidaan aiempaa paremmin hankevalinnoissa. Yrityksille tarjotaan tukipalveluita hakemusvaiheessa. Tavoitteena on aiempaa laajemmat ja vaikuttavammat hankkeet samalla vähentäen yhteistyön sirpaleisuutta.
- DevPlatiin valitaan myös aiemmasta BEAM –ohjelmasta sellaisia hankkeita/ yrityksiä, jotka voivat hyötyä alustan palveluista ja rahoitusmallista.
- DevPlat johtoryhmä laatii suunnitelman seurannasta ja arvioinnista sekä oppien hyödyntämisestä (ns. MEL –suunnitelma) kummassakin organisaatiossa. Seurannalle ja arvioinnille varataan myös riittävät resurssit.

5) BEAM ohjelman ja kehittävän evaluoinnin kokemusten ja oppien hyödyntäminen

- BEAM oppeja hyödynnetään laajasti yksityisen sektorin yhteistyön kehittämisessä, kuten kehityspolitiikan painopistealueen 2 (talous ja työ) toimenpanossa sekä suunniteltaessa Finnpartnership –ohjelman seuraavaa ohjelmakautta.
- Ulkoministeriössä kehitetään edelleen BEAM:n evaluoinnin kokemusten pohjalta kehittävän evaluoinnin menetelmää siten, että sitä voidaan soveltaa joustavasti ja tarkoituksenmukaisin resurssein kehityspolitiikan ja –yhteistyön evaluoinneissa.

Tämä päätös koskee ulkoministeriötä. Päätöksen toimeenpano edellyttää kuitenkin tiivistä yhteistyötä, koordinaatiota ja seuranta Business Finlandin ja muiden Team Finland toimijoiden kanssa osana DevPlat – palvelualustan toteuttamista.

Toimenpiteisiin liittyvistä yksityiskohdista, kuten vastuutahoista ja toimeenpanon määräajoista, on laadittu erillinen seurantataulukko (liite 1).

Päätöksen toimeenpanon kokonaisraportointi tapahtuu osastoittain viimeistään 1-2 vuoden kuluessa AHA-järjestelmän kautta.

Päätöksentekijä:

Elina Kalkku
Alivaltiosihteeri

Esittelijä:

Antti Piispanen
Tiiminvetäjä
Kehitysrahoituksen ja yksityisen sektorin yksikkö (KEO-50)